

Globetrotter Liefoghe toont werk in de geest van Tao

Met genezer Solichin in Museum Hedendaagse Kunst Gent

GENT — Voor de derde aflevering van Dyplichon, een reeks waarin twee kunstenaars onder een noemer gepresenteerd worden, nodigde het Museum van Hedendaagse Kunst de Gentse kunstenaar en globetrotter Frank Liefoghe (1943) uit. Liefoghe, die altijd al een zwak had voor vreemde culturen, raakte de jongste jaren in de ban van het taoïsme. In zijn tekeningen en installaties verbeeldt hij energiestromen. Zelf nodigde Liefoghe Solichin uit, een jonge spirituele Javaanse genezer, wiens tekeningen de neerslag vormen van een therapeutische praktijk. In Liefoghes (taoïstische) visie wisselt de waarneembare vorm van de werkelijkheid voortdurend.

Expositie

De ruimtelijke energie die dat bewerkstelligt, het *chi*, ervaart de kunstenaar en tracht hij vast te leggen. De mens maakt deel uit van een ruimte gevuld met kosmische energie. In zijn tekeningen en installaties evoceert Liefoghe de projectie van kosmische naar levende energie, inzonderheid de mens.

Zijn tekeningen stellen amorf vormen voor. Ze doen denken aan motieven uit het werk van surrealistisch geïnspireerde kunstenaars als Max Ernst of Yves Tanguy. Liefoghe brengt ze aan op Tibetaans papier. Ook op offerschoteltes vervlochten tot bamboeblaadjes, waarmee men in Bali dagelijks ritueel de dag verwelkomt.

Naast dit niet-figuratieve werk toont hij voorstudies voor een tweeledige installatie die zelf twee zalen in beslag neemt: *kostuum van de eenentwintigste eeuw*. Met dit zenboeddhistisch en taoïstisch geïnspireerde werk wijst Liefoghe op de verantwoordelijkheden die de mens heeft tegenover de kosmos waar hij

deel van uitmaakt.

In de eerste zaal staat een met katoen overtrokken ledepop van een mens. Op de plaats van de ogen zit de punt vastgenaaid van een meer dan tien meter uitdijende kegelvormige koker. Deze neemt de hele ruimte in beslag. In de tweede zaal vertrekt een koker vanaf het hoofd naar het plafond.

De mens maakt deel uit van een ruimte gevuld met kosmische energie. In zijn tekeningen en installaties evoceert Liefoghe de projectie van kosmische naar levende energie, inzonderheid de mens.

Liefoghes kostuum, een queeste naar vaste spirituele waarden in onze gefragmenteerde wereld, oogt mooi door zijn ruimtelijke werking, maar als artistiek gebaar komt de installatie hopeloos naïef over. Liefoghe, die wil ageren tegen wat hij „de morele verloederding van ons fin-de-siècle” noemt, raakt niet verder dan wat het opschrift bij de installatie weet te melden. Dat luidt: „een suggestieve voorstelling van de wisselwerking van kos-

mische energie en levende energie (de mens)”.

Vertegenwoordigt Liefoghe de wereld van de vrijblijvende evokatie, de 23-jarige Solichin vertegenwoordigt de praktijk. Voor deze spirituele Javaanse genezer bestaat de mens uit energie, ziel en materie. Op bepaalde plekken in het lichaam staan die elementen met elkaar in verbinding. Raakt het evenwicht verstoord, dan roept een patiënt de hulp in van de genezer.

Syntese

Solichins ideeën zijn een syntese van Chinese filozofieën, oude Javaanse religies, westerse theorieën en het gedachtengoed van de islam. Hij combineert verschillende vormen van genezing, waaronder ook westerse. In het museum is een documentaire te zien over zijn leven en zijn werk dat het snijvlak tussen kosmos en natuur verkennt. De video toont hoe Solichin plaatsen van energetische afzwakking opspoorde in het lichaam en in een aantal gevallen overgaat tot operatie.

Daarnaast zijn de werknooties van de genezer te zien: kribbelige tekeningen die de energetische structuur van het lichaam van de patiënten analyseren. Ook maakt Solichin meer uitgewerkte tekeningen die hij inzet in zijn therapie.

Soms hebben ze het karakter van figuurgedichten. Een tekening van een zittende vrouw met opgeheven arm is helemaal samengesteld uit Arabische lettertekens. Sommige afbeeldingen laten aan duidelijkheid niets te wensen over, ook al kan je de symbolen en

Arabische tekens waaruit ze samengesteld zijn niet lezen. Zo toont een tekening een met een dolk doorboord hart in combinatie met een ontgrate vis en een doodshoofd waarboven de onheilspellende letters HIV staan. Vaak verbrandt Solichin deze tekeningen ritueel of laat hij ze consumeren door zijn patiënten.

Buiten Dyplichon III ruimt het museum verschillende zalen in voor zijn vaste collectie en zijn er in de rotonde, in de hemicycclus van het museum, afdrucken te zien van de jonge Antwerpse fotograaf Niels Donckers.

Donckers fotografeert woningen, flatgebouwen en winkelpanden in steden. Ogenscheinlijk hebben zijn foto's niets bijzonders.

Belgitude

Tot je nader toekijkt. Dan merk je dat je met een scherp observator te doen hebt die woningen aan het fotografische papier toevertrouwt als waren het kitscherige skulpturen. Donckers isoleert woningen en verheft ze tot surreële aandoende monumenten van banaliteit. De fotograaf belicht een aspect van de „belgitude” en niet het minste: de architecturale mengelmoes van ongerijmdheden en wanstaltigheden waaraan je je in onze kontreinen nooit kunt onttrekken.

Paul WILLEMSSEN

Tot 14 januari Frank Liefoghe & Solichin. Tot 31 januari Niels Donckers. Museum van Hedendaagse Kunst, Citadelpark, Gent. Dagelijks van 9.30 uur tot 17 uur. Gesloten op maandag, 25 & 26 december en 1 & 2 januari.